Dosarul nr. 5r-6836/2023
4-23162297-12-5r-15112023

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

16 ianuarie 2024 mun. Chişinău

Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani)
În componența:
Președintelui ședinței, judecătorul Olga Bejenari
Grefier Melisa Gaidanov
Apărătorului în interesele petiționarului, avocatul Vadim Ciobanu
În lipsa:
Petiţionarului Oleg Lachi
Agentului constatator al INSP al IGP mun. Chişinău Alexandru Blanari

(în privința cărora au fost întreprinse măsurile necesare și de rigoare privind citarea legală)

examinând în ședința de judecată publică contestația înaintată de avocatul Ciobanu Vadim, în interesele lui **Lachi Oleg, data nașterii *****, IDNP *****, domiciliat în *******, împotriva deciziei de sancţionare inclusă în procesul-verbal cu privire la contravenţie cu seria şi nr. MAI06 050253 din 16 iunie 2023, adoptată de către agentul constatator al Inspectoratului Național de Securitate Publică al IGP mun. Chişinău, Blanari Alexandru, pe semnele contravenției prevăzute de art. 235 alin (1) din Codul contravențional, prin care a fost sancţionat cu amendă în cuantum de 10 unităţi convenţionale, ce reprezintă echivalentul sumei de 500 lei,

c o n s t a t ă:

La 16 iunie 2023, ora 07:57 min., agentul constatator al Inspectoratului Național de Securitate Publică al IGP mun. Chişinău, Blanari Alexandru a emis decizia de sancţionare inclusă în procesul-verbal cu privire la contravenţie cu seria

şi nr. MAI06 050253 din 16 iunie 2023, prin care Lachi Oleg a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenției prevăzute de art. 235 alin. (1) din Codul contravențional şi a fost sancționat contravențional cu amendă în mărime de 10 unități convenționale, ce reprezintă echivalentul sumei de 500 lei.

La 30 martie 2023, avocatul petiţionarului a depus contestație împotriva deciziei de sancţionare inclusă în procesul-verbal cu privire la contravenţie cu seria şi nr. MAI06 050253 din 16 iunie 2023, iar în motivarea contestației depuse, aceasta a indicat că procesul-verbal l-a recepționat la 24 octombrie 2023 prin intermediul oficiului postal. Consideră acesta că procesul-verbal și decizia de sancționare ca fiind ilegale, neîntemeiate, lipsite de suport probant și susceptibile de a fi anulate deoarece conținutul acestora nu corespunde adevărului din considerentele ce urmează.

La data de 28.09.2023, Lachi Oleg, aflându-se în trafic, a fost stopat de un echipaj de poliție, care în cadrul controlului documentelor, i-au comunicat că ar avea o amendă neachitată în baza unui proces-verbal cu privire la contravenție din data de 16.06.2023.

Menționează că Lachi Oleg nu cunoștea despre un asemenea proces-verbal cu privire la contravenție, nu a semnat și nici nu i-a fost eliberată sau expediată la domiciliu copia acestuia. Reieșind din acestea, la data de 28.09.2023 Lachi Oleg prin intermediul avocatului a solicitat Inspectoratului Național de Securitate Publică eliberarea și expedierea copiei procesului-verbal cu privire la contravenție din 16.06.2023 întocmit în privința lui Lachi Oleg și a anexelor la acesta. La data de 24.10.2023 avocatul lui Lachi Oleg a recepționat copia procesului-verbal cu privire la contravenție nr. MAI06 050253 din 16.06.2023, întocmit în privința lui Lachi Oleg în baza art. 235 alin. (1) Cod contravențional. Adaugă Lachi Oleg că a făcut cunoștință cu procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI06 05025.3 din 16.06.2023 la data de 24.10.2023, fiind expediat avocatului acestuia prin intermediul oficiului postal.

Avocatul mai invocă că petiționalui Lachi Oleg i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil și la apărare, în sensul în care acesta nu a fost citat, nu a cunoscut despre procesul contravențional pornit, și mai cu seamă nu a avut posibilitatea de a da explicații și a aduce contra argumente și probe pertinente în cadrul procesului, obiecții și translator la momentul întocmirii actului de constatare și deciziei de sancționare.

Totodată, acesta susține că agentul constatator nu a inclus nici o probă sau anexă la procesul-verbal de constatare, fiind limitat la intima convingere și apreciere a acestuia existența unei contravenții.

Petiționarul, prin intermediul avocatului său, punctează că procesul-verbal cu privire la contravenție MAI06 050253 din 16.06.2023, întocmit de către agentul constatator din cadrul Inspectoratului Național de Securitate Publică, a fost adoptat

în lipsa persoanei în privința căreia a fost pornit procesul contravențional, mai mult ca atât acest fapt nu a fost confirmat de semnătura unui martor asistent.

Invocă petiționarul și faptul că legislația conferă putere actelor întocmite de către agentul aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu, constatările sale fiind girate cu prezumția de temeinicie și de legalitate, însă, organul constatator nu este în drept să examineze cauza contravențională în lipsa persoanei împotriva căreia a fost pornit procesul contravențional, cu excepția cazului în care persoana își exprimă în mod clar dorința de a nu se prezenta la examinarea cauzei sale.

După analizarea materialul probator, avocatul petiționarului a constatat că nu există dovada citării pentru data întocmirii procesului-verbal cu privire la contravenție MA106 050253 din 16.06.2023, întocmit de către agentul constatator din cadrul Inspectoratului Național de Securitate Publică. În acest sens, cu privire la o presupusă încălcare a art. 443 alin. (1) lit. f) și g) din Codul contravențional, petiționarul învederează că, în absența faptuitorului/petentului, acestuia nu-i pot fi aduse la cunoștință drepturile și obligațiile prevăzute de art. 384 și nici el nu poate să formuleze obiecții sau să prezinte probe în apărarea sa.

Un alt aspect invocat de către avocatul petiționarului în susținerea poziției sale este faptul că procesul-verbal cu privire la contravenție MAI06 050253 din 16.06.2023, a fost întocmit în lipsa lui Lachi Oleg, lipsește semnătura unui martor asistent, fapt care atrage nulitatea absolută a procesului-verbal. În acest sens, prin prisma prevederilor art. 445 din Codul contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție întocmit în privința lui Lachi Oleg nu corespunde prevederilor legale, drept pentru care procesul contravențional urmează să fie încetat.

În drept, contestația este întemeiată în baza prevederilor art. 5, 7, 8, 375, 381, 384, 425, 441-448 din Codul contravențional.

Prin contestația depusă, petiționarul Lachi Oleg, prin intermediul avocatului său, solicită anularea procesul-verbal cu privire la contravenție cu seria şi nr. MAI06 050253 din 16 iunie 2023 și a deciziei de sancționare, cu dispunerea încetării procesului-contravențional *(f.d. 11)*.

În şedinţă de judecată, *petiţionarul Lachi Oleg*, fiind citat legal prin citație cu aviz de recepție recomandat, a parvenit în adresa instanței ca nereclamat, pentru ședința fixată la 18 decembrie 2023, ora 14:00, ulterior fiind citat în mod repetat (f.d. 66, 73), nu s-a prezentat în ședințele fixate și nu a comunicat instanței cauzele neprezentării. Prin urmare, având în vedere respectarea procedurii de citare legală, conform art. 455 alin. (3) din Codul contravențional, instanța a dispus examinarea cauzei în lipsa petiționarului, cu remiterea copiei de pe hotărâre.

Totodată, instanța de judecată reține că în ședințele de judecată a fost citat și apărătorul în interesele petiționarului, avocatul Ciobanu Vadim, care s-a prezentat la ședințele fixate, a susținut integral argumentele invocate în contestație. A declarat că petiționarului Lachi Oleg nu i-a fost adus la cunoștință procesul-verbal

cu privire la contravenție cu seria şi nr. MAI06 050253 din 16 iunie 2023, nu i-au fost aduse la cunoștința drepturile acestuia iar în procesul-verbal cu privire la contravenție cu seria şi nr. MAI06 050253 din 16 iunie 2023 lipsește semnătura și datele de identitate a martorului asistent, ceea ce atrage după sine nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție cu seria şi nr. MAI06 050253 din 16 iunie 2023.

Agentul constatator al Inspectoratului Național de Securitate Publică al IGP mun. Chișinău, Blanari Alexandru, fiind citat legal despre locul, data și ora examinării cauzei contravenționale, prin intermediul adresei electronice*****(f.d. 15), prin care a fost informat despre examinarea cauzei contravenționale, nu s-a prezentat în instanța de judecată și nici nu a solicitat instanței de judecată examinarea centestației în lipsa acestuia. În acest context, instanța de judecată precizează că a fost respectată procedura de citare legală, totodată reprezentantul autorităţii statului având obligaţia de a se interesa de cauzele contravenţionale pendinte, inclusiv prin accesarea agendei şedinţelor de judecată fixate pe portalul oficial al instanţei www.jc.instante.justice.md.

În subsidiar, instanţa mai precizează că în partea ce ține de citarea participanților, este pertinentă şi jurisprudenţa CtEDO, care în cauza *Ponomariov împotriva Ucrainei* a evidenţiat că ţine de obligaţia părţilor de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoştinţă, iar mai mult, Curtea reaminteşte că un stat nu poate fi considerat răspunzător atunci când o parte, citată legal şi informată despre obiectul cauzei, renunţă, în mod expres, la dreptul de a se prezenta în instanță și de a se apăra (cauza *Poitrimol împotriva Franţei*, hotărârea din 23 noiembrie 1993, § 31), or atitudinea reclamanților ar echivala cu o renunțare la dreptul de a apărea în instanţă, sau acordul de examinare a cauzei în baza materialului existent.

La fel, instanța de judecată reține că comunicarea actelor judiciare, în măsura în care este un act de comunicare între organul judiciar și părți, are loc pentru a permite părților, dacă e cazul, să declare recurs (*Diaz Ochoa împotriva Spaniei*, 22 iunie 2006, § 48, și *S.C. Raissa M. Shipping SRL împotriva României*, 8 ianuarie 2013, § 30) şi respectiv, instanțele trebuie să întreprindă tot posibilul care într-un mod rezonabil să citeze părțile și să se asigure că acestea sunt la curent cu procedurile la care participă (*Ovuş împotriva Turciei*, 13 octombrie 2009, § 48).

Prin urmare, instanța de judecată a întreprins toate măsurile prevăzute de lege pentru a asigura dreptul participanților la proces la participarea efectivă la examinarea cauzei, întru respectarea unui proces echitabil, dar petiționarul și agentul constatator au opinat spre a nu se prezenta în instanța de judecată, în pofida cunoașterii şi înștiințării despre modalitatea, locul şi timpul examinării cauzei.

Analizând contestația, materialele relevante ale cauzei și verificând procesul-verbal cu privire la contravenție sub aspectul îndeplinirii condițiilor de

fond şi de formă prevăzute de lege pentru valabilitatea sa şi coroborând menţiunile agentului constatator la materialele dosarului contravenţional, instanţa de judecată reţine următoarele.

În fapt, prin decizia de sancţionare inclusă în procesul-verbal cu privire la contravenție cu seria şi nr. MAI06 050253 din 16 iunie 2023, petiționarul Lachi Oleg a fost sancționat contravențional, reținându-se în sarcina sa săvârșirea contravenției prevăzute de art. 235 alin. (1) din Codul contravențional, pe faptul că la 16 iunie 2023, ora 07:50, aflându-se pe str. Bucovinei, mun. Chișinău, a încălcat regulile de folosire a centurii de siguranță.

Instanța notează că contestația împotriva deciziei de sancționare inclusă în procesul-verbal cu privire la contravenție cu seria şi nr. MAI06 050253 din 16 iunie 2023, a fost depusă de către petiționar la 30 octombrie 2023, fiind înregistrată cu nr. de intrare „*****”, cu respectarea termenului de 15 zile, prevăzut de art. 448 alin. (1) din Codul contravențional, or Lachi Oleg că a făcut cunoștință cu procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI06 050253 din 16.06.2023 la data de 24.10.2023, fiind expediat avocatului prin intermediul oficiului poștal.

Astfel, instanța remarcă că petiționarul Lachi Oleg a fost sancționat în temeiul art. 235 alin. (1) din Codul contravențional, potrivit căruia, constituie contravenție, *Încălcarea regulilor de folosire a centurii de siguranţă, a vestei de protecţie-avertizare fluorescent-reflectorizantă, a sistemului de reţinere pentru copii şi a căştii de protecţie a motociclistului.*

În drept, instanța notează că în conformitate cu prevederile art. 7 din Codul contravențional, persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod.

Totodată, potrivit prevederilor art. 381 alin. (4) din Codul contravenţional, autoritatea competentă să soluţioneze cauza contravenţională are obligaţia de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă şi obiectivă, a circumstanţelor cauzei, de a evidenţia atât circumstanţele care dovedesc vinovăţia persoanei, cît şi cele care dezvinovăţesc persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional, precum şi circumstanţele atenuante sau agravante.

În baza art. 440 alin.(1) din Codul contravenţional, constatarea faptei contravenţionale înseamnă activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, de încheiere a procesului verbal cu privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale sau de trimitere, după caz, a dosarului în instanţa de judecată sau în alt organ spre soluţionare.

Subsecevent, cu referire la probe, art. 425 alin. (6) lit. c) din Codul contravenţional, consacră că *nu pot fi admise ca probe informaţiile acumulate prin*

încălcarea esenţială a drepturilor şi libertăţilor constituţionale ale persoanei, inclusiv dreptul la apărare.

Din perspectiva capitolului IV din Cartea I al Codului contravențional, instanța de judecată evidențiază că sancțiunile administrative nu privesc un grup de persoane, ci se adresează tuturor cetățenilor în vederea realizării scopului preventiv și represiv al sancțiunii, iar potrivit art. 38 alin. (4) din legea citată, arestul contravențional poate fi aplicat şi în cazul neexecutării intenționate a unei alte sancțiuni contravenționale, ceea ce conferă faptei natura penală.

Aşadar, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice în materie penală în ceea ce privește dreptul la un proces echitabil, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de alin. (2) al art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. (*Zilibergerg împotriva Moldovei*, § 35, 1 februarie 2005; *Angel împotriva României*, § 52, 4 octombrie 2007 sau *Ozturk împotriva Germaniei* din 21 februarie 1994).

Această împrejurare fundamentează la nivel de principiu că, sarcina probei în procedura contravențională desfășurată în fața instanței de judecata revine în primul rând organului constatator și, în condițiile în care acesta face dovada vinovăției, petiționarul urmează să-și probeze nevinovăția.

În asemenea situație, întru respectarea garanțiilor sus indicate, instanța de judecată a verificat legalitatea și temeinicia procesului-verbal cu privire la contravenție cu seria şi nr. MAI06 050253 din 16 iunie 2023.

Sub aspectul legalității procesului-verbal cu privire la contravenție, instanța de judecată denotă că, motivele de nulitate absolută a actului atacat pot fi invocate atât de părți, cât și din oficiu de către instanță întru asigurarea respectării principiului legalității și dreptății, consacrate expres în art. 5 și 7 din Codul contravențional.

Legea contravențională prevede redactarea procesului verbal cu privire la contravenție într-o anumită forma *„ad validitatem”*, cu respectarea tuturor prescripțiilor legale de fond și de formă, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor juridice, pentru care a fost întocmit.

În acest context, respectarea exigențelor legale prevăzute la art. 443 al Codului contravențional sunt impuse agentului constatator la întocmirea procesului verbal cu privire la contravenție, la fel prin prisma *art. 445* din Codul contravențional.

În acest mod, instanţa statuează că potrivit art. 445 alin. (2) din Codul contravenţional, *celelalte încălcări ale art.443* sau *ale altor norme imperative* din prezentul cod *pot să ducă la nulitatea procesului verbal* cu privire la contravenţie doar în cazul în care *acestea afectează în mod esenţial fondul cauzei*.

Respectiv, din verificarea procesului-verbal cu privire la contravenție, instanţa precizează că agentul constatator nu a consemnat datele de contact a

martorului asistent, fără a indica numele si prenumele acestuia, ce nu mai reprezintă circumstanţe insignifiante şi nerelevante în raport cu fondul cauzei, deoarece afectează grav dreptul persoanei acuzate de a participa în contradictoriu la cercetarea unor probe, să pună întrebări şi să ridice obiecţii cu referire la poziţia acuzării, iar agentul constatator nu s-a prezentat în mod dezinteresat în şedinţă de judecată pentru a-şi motiva poziţia acestuia sau eventual să asigure prezența martorului asistent, în cazul unei solicitări a apărării.

De asemenea, la rubrica 19 ,,mi s-au adus inițial la cunoștință drepturile şi obligațiile prevăzute de art. 34, 378, 384, 387 şi 448 Cod contravențional, specificate pe verso , am luat cunoștință cu conținutul procesului-verbal, cu mărimea amenzii prevăzute pentru contravenția respectivă..,, lipsește semnătura persoanei în privința căreia a fost pornit procesul contravențional, adică a petiționarului Lachi Oleg. În atare circumstanță instanța constată indubitabil că procesului-verbal cu privire la contravenție cu seria şi nr. MAI06 050253 din 16 iunie 2023 a fost întocmit în lipsa petiționarului, sau dacă acesta ar fi fost întocmit în prezența petiționarului, semnătura acestuia ar fi fost aplicată la această rubrică.

Or, potrivit art. 443 alin. (6) din Codul contravenţional, se constată că faptul absenței persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional ori al refuzului acesteia de a semna procesul-verbal se consemnează în procesul-verbal şi se certifică prin semnătura cel puțin a unui martor, indicîndu-se şi datele de identitate ale acestuia *(numele, prenumele,* ***adresa de domiciliu şi numărul de telefon****)*. În lipsa unui martor, agentul constatator va consemna motivele care au condus la încheierea procesului-verbal în acest mod.

Prin urmare, instanţa constată că agentul constatator a încălcat condiţiile imperative expuse la art. 445 alin. (2) din Codul contravenţional, expuse *supra*, precum şi a prevederilor art. 443 alin. (6) din acelaşi cod, refuzând să indice datele de identitate ale martorului şi anume ***adresa de domiciliu şi numărul de telefon***, iar în şedinţă de judecată nu s-a prezentat, în scopul argumentării acţiunilor.

Or, în condiţiile existente şi într-o eventuală imposibilitate a invitării martorului asistent, instanța de judecată reține dubii rezonabile că procesul-verbal cu privire la contravenţie a fost întocmit și perfectat anume în absenţa făptuitorului într-un mod diligent şi nu arbitrar, iar argumentele respective nu pot prevala faţă de imperativitatea prevederilor art. 445 din Codul contravenţional, care în speţă presupune atragerea nulităţii procesului-verbal cu privire la contravenţie.

Subsecvent, necesitatea introducerii datelor nominalizate sunt dictate inclusiv de art. 388 alin. (8) din Codul contravenţional, potrivit căruia, în cazurile prevăzute de lege, agentul constatator este obligat să asigure participarea la acţiunile procesuale *a persoanelor dezinteresate*, cu capacitate de exerciţiu deplină (*martori asistenţi*), pentru a atesta prin semnătură caracterul veridic al faptelor

consemnate, iar la caz s-a recurs la aspectul formal al încheierii procesului verbal, ce impune dubii rezonabile privind dezinteresul martorului invocat.

În alt context, instanţa atestă că decizia de sancţionare a fost adoptată în lipsa petiţionarului, care nu a fost citat la momentul întocmirii procesului-verbal cu privire la contravenţie sau cel mult nu se atestă o dovadă certă a acestui fapt.

Respectiv, instanţa mai consideră că o omisiune gravă se atestă la materialele cauzei prin lipsa unei argumentări legale a constatării faptei şi întocmirii procesului-verbal cu privire la contravenţie, anume în absenţa făptuitorului, ce reiese exclusiv din lipsa dovezii invitării persoanei vizate de la adresa de domiciliu stabilită în cadrul examinării cauzei de către agentul constatator.

Din materialele dosarului contravențional, instanța reține că, Lachi Oleg că a făcut cunoștință cu procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI06 050253 din 16.06.2023 la data de 24.10.2023, acesta fiind expediat avocatului său, Ciobanu Vadim, prin intermediul oficiului poștal.

Pe cale de consecință, instanța atestă şi lipsa unei citații privind invitarea la încheierea procesului-verbal cu privire la contravenție cu participarea făptuitorului.

În concordanță cu cele expuse, instanţa notează că agentul constatator a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție cu nr. MAI06 050253 din 16.06.2023, fără a dovedi citarea făptuitorului, în acest sens agentul constatator eşuând în a demonstra faptul înmânării înștiințării oficiale.

Aşadar, instanţa consideră că agentul constatator a adoptat o poziţie parţial arbitrară de a constata faptele în lipsa persoanei Lachi Oleg şi nu a întreprins nici o acţiune în scopul citării legale a făptuitorului în cadrul examinării, pentru a verifica versiunea sa, cerceta probele apărării sau asculta obiecţiile sale şi constatării contravenţiilor incriminate, iar atragerea unui martor asistent la fel este pusă la dubiu, în condiţiile suspiciciunii de prezenţă a unui interes în cauza pendinte.

În argumentare, instanţa notează că potrivit art. 382 alin. (1) şi (3) din Codul contravenţional, citarea este o acţiune procedurală prin care autoritatea competentă să soluţioneze cauza contravenţională asigură prezentarea persoanei în faţa sa pentru desfăşurarea normală a procesului contravenţional şi se face în aşa fel ca *persoana chemată să primească invitaţia cu cel puţin 5 zile înainte de data când ea trebuie să se prezinte în faţa autorităţii respective*, însă la caz, în modalitatea notificării neefectuate de agentul constatator, s-a eşuat în acest context şi prin urmare făptuitorul nu a putut să informeze autoritatea, indicând motivul, precum şi să convină cu privire la data şi ora când se va putea prezenta, ce reprezintă o omisiune care afectează grav fondul cauzei şi îndeosebi dreptul acuzatului de a fi informat despre învinuirile aduse, în lumina dreptului său la apărare şi a egalităţii armelor ca parte a unui proces echitabil.

În concordanţă cu cele expuse, Curtea Europeană a Drepurilor Omului a susținut că o acuzație înseamnă nu numai notificarea oficială a unei prezumții că o persoană a comis o faptă penală, dar și orice măsură care afectează substanțial situația suspectului (a se vedea *Padin Gestoso împotriva Spaniei (dec.)*, 8 decembrie 1998).

Prin urmare, instanţa conchide că este obligația pozitivă a autorităților statului de a informa persoana referitor la învinuirea adusă, or înaintarea unei acuzări sunt în corelație directă cu dreptul acuzatului de a participa la cazul de învinuire a sa într-o faptă ilicită, mai ales în situaţia în care soluţia a fost adoptată de agentul constatator şi a fost remis pentru examinare unui alt organ, ce impune că soluţionarea cazului prin aplicarea unei amenzi, a avut loc exlusiv în lipsa făptuitorului şi nu au fost desfăşurate nici o acţiune pentru a asigura examinarea diligentă a procesului contravenţional.

De asemenea, referitor la citarea persoanei, în cauza *Ziliberberg împotriva Moldovei (1 februarie 2005, nr. 61821/00, par. 40)*, Curtea a arătat că art. 6 al Convenţiei, interpretat în ansamblu, garantează dreptul persoanei acuzate de a participa efectiv la procesul său penal, ce include *inter alia* nu doar dreptul de a fi prezent, dar şi de a asculta şi a urmări procesul, iar acest drept face implicit parte din esenţa conceptului procedurii contradictorii şi poate fi, de asemenea, dedus din garanţiile prevăzute în sub-paragrafele (c), (d) şi (e) ale paragrafului 3 al articolului 6 - *„să se apere el însuşi”*, *„să întrebe sau să solicite audierea martorilor”* şi *„să fie asistat în mod gratuit de un interpret, dacă nu înţelege sau nu vorbeşte limba folosită la audiere”*.

În acest mod, ca şi în speţa Ziliberberg, instanţa opinează că este dificil de a vedea în această cauză cum Lachi Oleg ar fi putut să-şi exercite aceste drepturi fără a fi prezent în această cauză, or în esenţă, ultimul pur şi simplu nu a putut face acest lucru, deoarece el nu a fost informat anticipat despre examinarea cauzei sale.

Totodată, potrivit Recomandării CSJ nr. 54 din 7 decembrie 2013, atât în cazul în care destinatarul refuză să primească citaţia sau înştiinţarea, cât şi în cazul schimbării adresei pe parcursul procesului, dacă partea sau reprezentantul nu a comunicat instanţei noua adresă, persoana se va considera înştiinţată despre locul, data şi ora şedinţei de judecată sau despre locul, data şi ora efectuării unui act procedural, doar, dacă înştiinţarea a avut loc cu respectarea condiţiilor legale, care în accepţiunea instanţei au fost omise prin nerespectarea prevederilor art. 382 din Codul contravenţional.

Astfel, instanţa reiterează că în ansamblu, agentul constatator nu s-a conformat dispozițiilor legale şi imperative ale art. 443 alin. (6) din Codul contravențional, potrivit căruia *faptul absenței persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional* ori al refuzului acesteia de a semna procesul-verbal *se consemnează în procesul-verbal* şi *se certifică prin semnătura cel puțin a*

unui martor, indicându-se şi datele de identitate ale acestuia *(numele, prenumele, adresa de domiciliu şi numărul de telefon)*, de la care nu se admit derogări, or conform alin. (5) din aceiași normă, procesul-verbal se semnează pe fiecare pagină de agentul constatator, dar şi *de persoana în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional*.

În consecutivitate, instanţa interpretează prevederile enunţate în modul că în toate cazurile organul de constatare urmează iniţial să se asigure de întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenţie în prezenţa făptuitorului şi doar ulterior, motivând lipsa acestuia, poate recurge deja la adoptarea acestui act în absenţa persoanei vizate.

Astfel, instanţa reiterează că o asemenea omisiune a agentului constatator privind lipsa invitării făptuitorului la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenţie nu mai poate fi apreciată ca fiind irelevantă sau insignifiantă în raport cu fondul cauzei, or în acest mod s-au cauzat repercusiuni evidente dreptului făptuitorului la apărare, de a participa la administrarea probelor, să înainteze obiecții, cereri, demersuri, să ia cunoştinţă de procesul-verbal încheiat de agentul constatator, să ceară completarea lui cu circumstanţele care, în opinia sa, trebuie să fie consemnate şi inclusiv altor garanţii, care sunt imperativ şi expres stipulate în art. 384 alin. (2) din Codul contravenţional.

Mai mult ca atât, conform alin. (3) din ultimul articol, realizarea de către persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional a drepturilor sale ori renunţarea la realizarea acestor drepturi nu poate fi interpretată în detrimentul persoanei şi nicidecum în opinia instanţei, nu poate avea consecinţe nefavorabile pentru ea.

La fel, potrivit art. 378 din Codul contravenţional, în procesul contravenţional, autoritatea competentă să soluţioneze cauza contravenţională este obligată să asigure părţilor şi altor participanţi la proces deplina exercitare a drepturilor procesuale în condiţiile prezentului cod.

Aşadar, la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenţie, prin acţiunile agentului constatator, în lipsa motivelor pentru care s-a recurs la adoptarea acesteia în lipsa făptuitorului şi suspiciunilor ridicate de instanţă faţă de martorul asistent în proces, instanţa opinează că legea contravenţională a fost aplicată în mod extensiv, arbitrar, neechitabil şi exclusiv defavorabil faţă de Lachi Oleg, fapt interzis de lege, prin ce a încălcat drepturile şi libertăţile constituţionale ale persoanei acuzate, care în final afectează iremediabil şi esenţial fondul cauzei.

În subsidiar, instanţa mai concretizează că procesul-verbal cu privire la contravenție a fost întocmit și perfectat în absența făptuitorului/petiționarului, inclusiv fără să-i fie aduse la momentul întocmirii drepturile și obligațiile lui prevăzute de art. 34, 378, 384, 387 și 448 din Codul, precum și decizia de

sancționare, fapt confirmat prin lipsa semnăturii acestuia în toate rubricile necesare din procesul-verbal cu privire la contravenție.

Instanţa mai statuează că în aceste cazuri şi prin indispensabilitatea asigurării principiului *egalităţii armelor*, care reprezintă unul dintre elementele inerente conceptului de proces echitabil, ce presupune ca fiecărei părţi să i se dea posibilitatea rezonabilă de a-şi prezenta cauza în condiţii care să nu o plaseze într-o situaţie net dezavantajoasă faţă de adversarul său (*Foucher împotriva Franţei*, § 34; şi *Bulut împotriva Austriei*; *Bobek împotriva Poloniei*, § 56; *Klimentyev împotriva Rusiei*, § 95).

De altfel, cu referire la caz, Curtea a stipulat că *necomunicarea probelor în adresa apărării* poate aduce atingere egalităţii armelor *(precum şi dreptul la o procedură contradictorie)* (*Kuopila împotriva Finlandei*, § 38, în care apărarea nu *a avut posibilitatea de a face observaţii asupra unui raport suplimentar al poliţiei*).

Astfel, în materie penală, art. 6 § 1 din Convenţie se suprapune cu drepturile specifice garantate de art. 6 § 3, de exemplu, dreptul de a adresa întrebări martorilor, iar dreptul la o procedură penală contradictorie implică, pentru acuzare ca şi pentru apărare, facultatea de a lua cunoştinţă de observaţiile sau mijloacele de probă prezentate de cealaltă parte şi în plus, art. 6 § 1 mai impune organelor de urmărire penală să comunice apărării toate probele relevante de care dispun, fie incriminatorii, fie discriminatorii [*Rowe şi Davis împotriva Regatului Unit (MC)*, § 60].

Având în vedere cele constatate, instanța apreciază că petiţionarul nu mai poate formula apărări de fapt și de drept cu privire la o faptă în privinţa căreia există deja o suspiciune de neautenticitate prin nerespectarea exigențelor legale impuse prin art. 384, 388 şi 443 alin.(6) din Codul contravențional, care sunt norme de procedură esențiale în prezentul caz, iar din acest considerent, nu se mai impune nici analiza altor motive de fapt invocate de către petiţionar, care fac obiectul fondului cauzei şi nici probele acumulate.

Respectiv, în conformitate cu prevederile art. 445 alin. (2) din Codul contravenţional, este statuat că *alte încălcări ale art.443* sau *ale altor norme imperative* din prezentul cod, pot să ducă la nulitatea procesului verbal cu privire la contravenţie, doar *în cazul în care acestea afectează în mod esenţial fondul cauzei*.

Respectiv, conform art. 381 din Codul contravențional, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanței de judecată competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime, iar cu referire la probe, art. 425 alin. (6) din acelaşi Cod, consacră că *nu* pot fi admise ca probe *informaţiile acumulate prin încălcarea esenţială a drepturilor şi libertăţilor constituţionale ale persoanei, inclusiv dreptul la apărare*, iar conform alin. (2) din acelaşi articol coroborat cu prevederile art. 442 şi 443 din acelaşi cod, *procesul-*

verbal cu privire la contravenţie reprezintă un mijloc de probă, prin care au fost stabilite anumite circumstanţe de fapt.

În continuare, potrivit art. 461 alin. (2) din Codul contravențional, procesul contravențional poate fi încetat și în alte cazuri decât cele prevăzute la alin. (1) doar dacă se constată că *lipsa unei mențiuni în procesul-verbal cu privire la contravenție* afectează *în mod esențial fondul cauzei și aceasta nu poate fi înlăturată de către instanța de judecată*.

În această ordine de idei, instanța de judecată a constatat încălcarea prevederilor art. 384, 388 şi 443 alin. (6), iar în temeiul prevederilor art. 425 alin. (6) şi 445 alin. (2) din Codul contravențional, va admite contestația împotriva deciziei de sancţionare incluse în procesul-verbal cu privire la contravenţie cu seria şi nr. MAI06 050253 din 16.06.2023, motiv pentru care va declara nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție şi a deciziei de sancţionare incluse, din motivul constatării lipsei unei mențiuni în procesul-verbal cu privire la contravenție care afectează în mod esențial fondul cauzei și aceasta nu a putut fi înlăturată de către instanța de judecată, cu încetarea procesului contravenţional din aceleași motive.

În conformitate cu prevederile articolelor 395 alin. (1) pct. 2), 443, 445 alin. (2), 461 alin. (2), 448 și 461- 463 din Codul contravențional, instanța de judecată,

h o t ă r ă ş t e:

Se admite contestația depusă de **avocatul Ciobanu Vadim, în interesele lui Lachi Oleg,** împotriva deciziei de sancţionare inclusă în procesul-verbal cu privire la contravenţie cu seria şi nr. MAI06 050253 din 16.06.2023, întocmită de către agentul constatator al Inspectoratului Național de Securitate Publică al IGP mun. Chişinău, Blanari Alexandru, pe semnele contravenției prevăzute de art. 235 alin. (1) din Codul contravențional.

Se declară nul procesul-verbal cu privire la contravenţie cu seria şi nr. MAI06 050253 din 16.06.2023 cu decizia de sancţionare, întocmit pe semnele contravenției prevăzute de art. 235 alin. (1) din Codul contravențional, prin care **Lachi Oleg** a fost sancţionat cu amendă în cuantum de 10 (zece) unităţi convenţionale, ce reprezintă echivalentul sumei de 500 (cinci sute) lei, din motivul admiterii de agentul constatator a încălcărilor prevăzute de art. 443 şi ale altor norme imperative, care afectează în mod esenţial fondul cauzei.

Se încetează procesul contravențional pornit în privința lui **Lachi Oleg**, pe semnele contravenției prevăzute de art. 235 alin. (1) din Codul contravențional, din motivul lipsei unei mențiuni în procesul-verbal cu privire la contravenție, care afectează în mod esențial fondul cauzei și aceasta nu poate fi înlăturată de către instanța de judecată.

Hotărârea poate fi atacată cu recurs, în termen de 15 (cincisprezece) zile, la Curtea de Apel Chișinău, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani).

Președintele ședinței,
judecătorul **Olga BEJENARI**